63ste Jaargang No. 5023 — DAGBLAD — Woensdag 29 Januari 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8; Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: [illegible] Postbus 14 Oranjestad: tel 38.

Autonomie voor Burma

Debat tussen Churchill en Attlee

Polen in het gedrang

ONAFHANKELIJKHEID VOOR BURMA.

Telegrammen uit Londen brachten de mededeling dat Attlee nog laat een bekendmaking in het Lagerhuis zou doen. Er werd na twee weken van besprekingen een overeenkomst bereikt met de Burmese nationalistische leiders, die niets minder verlangden dan de onafhankelijkheid van Burma. Pethick Lawrence zeide, dat afgevaardigden van de regering naar de grensgebieden van Burma zouden worden uitgezonden om de verlangens van de bewoners te vernemen (Londen, (AP) 28.1).

ZELFSTANDIGHEID VOOR BURMA.

Naar uit Londen wordt vernomen op gezag van Tom Williams AP-correspondent zal Engeland in principe de zelfstandigheid schenken aan Burma. Men zal een tussentijdse regering benoemen voor de tijd, dat de nieuwe grondwet moet worden opgesteld. Attlee deed hier over een mededeling toekomen aan het huis. Ook verstrekte men van wege buitenlandse zaken nadere détail-gegevens over de conferentie, die twee weken duurde, waarbij men onderhandelde met een commissie, die van [illegible] naar Engeland kwam. Men zal aan Burma de vrijheid geven om in het verband van het Britse rijk te blijven als dominion, ook zal men voor Burma het lidmaatschap van de Verenigde landen aanvragen. Churchill had critiek voor deze wijze van handelen.

Men gaf Burma controle over eigen financiën, over leger. Na de opstelling van de grondwet zal men zien of de Britse soldaten nog hun diensten zullen moeten bewijzen. De onder-secretaris voor koloniën de heer A. G. Bottomley zal vandaag naar Burma vliegen, om de grenssituatie te bestuderen. „Wat betekent deze overeenkomst?" vroeg Churchill in de kamer, nadat Attlee gesproken had. „Betekent het dat we betalen en gaan, of alléén maar dat we vertrekken?" Attlee antwoordde hier op. „Het bedoelt niet dat we gaan, het betekent dat we het volk van Burma het recht geven waarop ze aanspraak kunnen maken". In zijn rede liet Attlee uitkomen dat het toch volgens het Atlantische handvest was, dat men nu handelde.

BURMA OF BIRMA?

In tegenstelling met de buitenwereld schrijft men in het Nederlands Birma. De naam Birma (Burma) betekent „de Sterke" en is een provincie van Indië. Het bestaat in hoofdzaak uit twee lange bergketens, van elkaar gescheiden door het brede Irawadidal, welke rivier 1.600 km. naar binnen bevaarbaar is.

Het klimaat is tropisch warm; aan de kusten weinig verandering in temperatuur, in het binnenland meer.

De bevolking welke 12 millioen bedraagt, bestaat uit een Mongoloidisch mengvolk, met Boeddhistischen godsdienst.

Middelen van bestaan: De landbouw wordt druk beoefend. [illegible] hebben eigen bedrijf. De meeste Slechts een derde van de boeren arbeiders werken bij de grootgrondbezitters.

Het verkeer van Mandalay (de hoofdstad) tot de Chinese grens bestaat uit twee spoorwegen. Er is ook een stoombootverkeer.

POLEN BESCHULDIGD.

Het Noordamerikaanse Departement van Buitenlandse Zaken gaf een verklaring uit waarin Polen ervan beschuldigd wordt de plechtige beloften niet ten uitvoer te hebben gebracht om vrije verkiezingen te houden op 19 Januari jl. De verklaring werd uitgegeven na persoonlijke goedkeuring door Marshall.

Voorlopig zullen de Verenigde Staten hun relaties met Polen nog niet verbreken en de Noordamerikaanse ambassadeur Bliss Lane blijft in Warschau. De Voorlopige Poolse regering wordt beschuldigd van een wijdvertakte oefening van dwang en intimidatie tegen de democratische elementen.

„Het Departement van Buitenlandse Zaken is vast besloten" zegt de verklaring, zijn interesse in het welzijn van het Poolse volk vol te houden en al zelf zijn toekomstige houding tegenover de regering van Polen bepalen door een wakend oog te houden op de politieke ontwikkelingen in Polen. De regering van de Verenigde Staten wil niet interveniëren in de binnenlandse aangelegenheden van Polen. Door de verantwoordelijkheid echter van de Verenigde Staten als een van de voornaamste bevrijders van Europa uit het juk der nazies, wenst zij dat het Poolse volk vrij zal zijn een regering te kiezen naar eigen goedvinden. De berichten die in de Verenigde Staten ontvangen werden wijzen er op dat dat de Poolse provisionele regering zich niet gehouden heeft aan de overeenkomsten van Jalta en Potsdam, en de plechtige beloften niet ten uitvoer heeft gebracht (Washington, (AP) 28.1)

ATTLEE
Pro.

WENDELL WILLKIE
De Vader van de gedachte.

CHURCHILL
Contra.

BRITSE AANKLACHT IN DE VEILIGHEIDSRAAD.

De Veiligheidsraad kwam bijeen om een aanvang te maken met de behandeling van Britse aanklacht tegen Albanië. In de maand October werden twee Britse oorlogsbodems door Albaanse mijnen beschadigd in het kanaal van Corfu, waarbij 44 Britse zeelleden het leven verloren. Cromyko sprong aanstonds voor Albanië in de bres en verklaarde dat de aanklacht niet behandeld kon worden omdat de Albaanse afgevaardigden niet aanwezig waren. De vergadering werd geleid door Makin van Australië, die eerst de agenda liet goedkeuren. De opmerking werd gemaakt dat Albanië tijd genoeg gehad had om zich voor te bereiden terwijl voorgesteld werd, wederom een telegram aan de Albaanse premier te richten. Cromyko bracht hierop in dat een telegram niet nodig was omdat Albanië reeds bericht had dat de tijd van aankomst van de afgevaardigden nog onzeker was. Makin was echter van mening dat de beleefdheid eiste dat Albanië ongeveer de datum opgaf, daar men de behandeling van de aanklacht niet voor onbepaalde tijd uit kon stellen. Hij stelde voor de vergadering te verdagen tot Vrijdag terwijl de aan Albaanse afgevaardigden gevraagd zou worden aanwezig te zijn. Er zal één telegram verzonden worden en Makin zal daarna de vergadering [illegible] cess, (AP) 28.1).

PATROON VAN DE JOURNALISTEN.

Heden viert de Kerk het feest van Franciscus van Sales, de patroon van de journalisten. Hij is het type van de geciviliseerde intellectuele Fransman.

Hij de man die eigenlijk aangewezen was tot bisschop van Geneve wist, dat daar een andere Fransman zijn plaats had aangenomen, Calvijn beide zijn sterke intellectuele geesten doch Franciscus van Sales is de man, die weet dat iemand die danst ook heus wel de hemel kan binnenkomen, Calvijn wilde dat niet zien. Franciscus zou juist de man worden, die de baronessen aan het hof eens zou leren, dat men ook in de wereld wel heilig kan worden niets slechts de kloosterlingen kunnen gecanoniseerd worden, hij geeft zijn theorie voor Jeanne Baronesse de [illegible] in zijn gevoelig boek „Introduction a la vie devote". Men doet Franciscus veel onrecht aan, daar men toch niet dient te vergeten dat het veel verschil maakt voor wie men schrijft,. Indien men dus gaat zeggen de man is té zwak, dan vergeet men, dat zijn stijl voor vrouwen, misschien wat moest lopen en buigen en denken zoals vrouwen, dat plegen te doen, doch dat hij een krachtige geest was weten we uit de talrijke bekeerlingen, die hij onder de Calvinisten maakte.

Hij was de man die driftig was, doch die kalm werd. O journalisten!.

Hij was de man die achter de feiten van de dag een betekenis wist te scheppen en alles verder zág, zo ook de journalisten!

Als Frans van Sales in een dorp komt dringen de mensen op hem aan, om hem mede te delen, dat een boer die zijn weggelopen geit zocht, daar boven in de bergen op het ijs is uitgegleden en te pletter is gevallen in de ravijn. Frans blijft stil, doch zegt dan „Ziet voor een geit, om een geit terug te vinden daarvoor brengen de mensen hun leven in doodsgevaar, zouden we dan niet voor de hemel wat over hebben."

Het leven van Frans van Sales was niet gemakkelijk, de omstandigheden lagen hem niet, doch hij heeft zijn leven mooi gemaakt, zo mooi in beheersing, dat hij voor de journalisten tot patroon werd uitgekozen.

Ouderdomsverzekering

Onder de verschillende sociale desiderata, die men op Curacao kent is ook een ouderdomsverzekering. Het is een bekend feit dat nu ons volk eindelijk eens een tijd van voorspoed mee mag maken, dat volk nu niet maar zo ineens de deugd van sparen heeft geleerd. Er was ook nog zoveel op te bouwen, zoveel moest men zich nog aanschaffen om een menswaardig bestaan te kunnen leven.

Toch is het goed om telkens weer opnieuw ons volk aan te sporen om te sparen, dit des te meer, daar zij in de moderne industrie op tamelijk vroege leeftijd niet meer bruikbaar zijn. Gelukkig is het wel, dat men nu de laatste jaren ook bij de oliemaatschappijen zowel bij de C.P.I.M. als bij de Lago de mensen leert te gaan sparen. Hun eerste argwaan daartegen schijnt weg en men begint. Toch zouden we meer wensen. We wensen en hopen voor [illegible] dat soort van verzekering als het V.O.V. biedt.

Men geeft per week iets zonder het te voelen en men krijgt in zijn ouderdom iets waardoor men de eerste nood kan bestrijden.

We weten het op: „Curacao sterft geen mens van honger" men helpt elkaar altijd in een zin van christelijke naastenliefde, doch men kan nu werkelijk iets apart leggen om met de oude dag, wat spaarpenningen te hebben laat het gouvernements deze zaak aanpakken, niet omdat het gouvernement nu eenmaal alles moet doen, doch daar het de garantie kan geven, die nodig is, om werkelijk heel het volk op alle eilanden warm te laten lopen voor een dergelijke verzekering.

We zien in onze geest al borden langs de straten „Betaal een piak in de week dat is later per week een fuerte"

Om een inzicht te geven in de ouderdomszorg in Nederland geven we hier de nood-regeling zoals men die nu trof in Nederland. Ons een voorbeeld, wij die niet in nood zijn, doch in voorspoed.

Kosten ƒ 150 à 200 millioen per jaar.

De regering heeft het aangekondigde wetsontwerp „Noodregeling ouderdomsvoorziening" ingediend, hetwelk vooruitloopt op de definitieve herziening van de sociale verzekering en de daarbij te treffen overgangsregeling voor personen boven een bepaalde leeftijd.

Als maximum-inkomen, waarboven men niet meer voor uitkering in aanmerking komt, is voor gehuwde mannen in grote gemeenten gesteld een jaarinkomen van ƒ 1375, in middelgemeenten een jaarinkomen van ƒ 1225 en in kleine gemeenten een jaarinkomen van ƒ 1075. Voor ongehuwden bedragen deze maxima respectievelijk ƒ 875, ƒ 775 en ƒ 675.

De maximum-uitkering voor gehuwde mannen bedraagt per maand in grote gemeenten ƒ 78, in middelgemeenten ƒ 70 en in kleine gemeenten ƒ 61. Voor ongehuwden zijn die maxima gesteld respectievelijk op ƒ 44, ƒ 39 en ƒ 35.

De kosten zijn geraamd op 150 a 200 millioen gulden per jaar.

Niet alleen voor hen, die in loondienst zijn geweest.

Uitgangspunt bij de ontworpen regeling is de gedachte geweest, dat de voorziening niet beperkt dient te blijven tot de ouden van dagen, die in loondienst zijn geweest, doch dat allen, ongeacht de plaats, welke zij in het maatschappelijke leven hebben ingenomen, daarvoor in aanmerking moeten kunnen komen, als hun financiële omstandigheden het nodig maken. Deze gedachte strookt met het voornemen van den Minister van Sociale Zaken om de toekomstige, in voorbereiding zijnde ouderdomsverzekering niet te beperken tot de loonarbeiders, doch ook de niet-loontrekkenden daarin op te nemen.

Het ontwerp van wet gaat uit van een verdeling der gemeenten in drie klassen. Voor elk dier klassen worden inkomensgrenzen vastgesteld, waarboven men niet meer voor een uitkering in aanmerking komt. Ook verschilt, bij gelijke inkomens, in elk dier klassen de hoogte der uitkeringen.

Voorts is zowel bij de bepaling der inkomensgrenzen als bij de bepaling van de hoogte der uitkeringen onderscheid gemaakt tussen gehuwden en ongehuwden. Deze maximum-uitkeringen worden echter alleen verstrekt aan hen, die geen hoger eigen inkomen hebben dan 50 gulden per jaar. Wordt enig hoger eigen inkomen genoten, dan wordt dat niet geheel, doch slechts voor ongeveer de helft op de maximum-uitkering in mindering gebracht. Doordat bij de voorgestelde noodvoorziening de helft van het eigen inkomen geheel wordt vrijgelaten, blijft men belang houden bij een eigen inkomen. Het ligt niet in de bedoeling, dat met inkomsten van inwonende gezinsleden — behalve met die van de echtgenote — en alimentatie-bijdragen van kinderen rekening wordt gehouden.

Deze uitkering houdt het midden tussen ondersteuning en een formeel recht op een pensioen.

Uit de uitkeringsschalen blijkt, dat bij de hogere inkomens de uitkering met grotere sprongen afneemt. Hieraan ligt de gedachte ten grondslag, dat het eigen inkomen en de ouderdomsuitkering tezamen niet mogen uitkomen boven de inkomensgrenzen, waarboven men niet meer voor uitkering in aanmerking komt.

Naar de mening van de regering is het noodzakelijk, de uitvoering van de voorgestelde regering gedecentraliseerd te doen geschieden. De regering heeft daarom gemeend bij de uitvoering van de regeling in de eerste plaats de raden van arbeid te moeten betrekken. Bij deze berust in eerste instantie de beslissing over de vraag, of iemand voor een uitkering in aanmerking komt. Bij het nemen van hun beslissingen worden de raden van arbeid voorgelicht door plaatselijke commissies van onderzoek.

Raming van kosten.

De aard der voorgestelde regeling brengt mede, dat een nauwkeurige raming der kosten thans nog niet mogelijk is. Naar ruwe schatting zal het aantal ouden van dagen, dat voor een uitkering in aanmerking komt, maximaal 500.000 bedragen. Op grond van bepaalde minimale en maximale onderstellingen kan worden aangenomen, dat de kosten der regeling, afgezien van de kosten van administratie, vermoedelijk niet minder dan 150

het nieuws van vandaag

Het wereldnieuws van vandaag is vol van de autonomieverlening aan Burma (in tegenstelling met de Nederlandse methode om te spreken van Birma, spreekt men in de wereldpers van Burma; we zullen ons hier maar bij aansluiten).

We weten, dat Wendell Willkie riep om vrijheid voor alle volken, doch we wezen er reeds op, hoe een oud-Minister van Koloniën van Frankrijk daar direct op antwoordde met een boek van 600 blz. om te bewijzen, dat zo iets een utopie is, iets wat men wel zou wensen, doch dat gaat niet. De „ratio" van kolonisatie was reeds bij den philosooph Vitoria, de taak om een volk op te voeden, het te helpen door het schenken van cultuurmiddelen, waardoor het geestelijk en materieel vooruit komt. Bij hem was dus ook de gedachte duidelijk, kolonisatie is duidelijk iets tijdelijks; het is een opgaan naar beter, totdat die hulp niet meer nodig is, doch hoe kan men in gemoede beweren, dat de wereld van vandaag zover is, dat alle volken vrij moeten zijn, nu, onmiddellijk. We wensen het, doch dat is nog niet mogelijk.

Er had een debat plaats tussen Churchill en Attlee. Men weet, Churchill wil niet „de uitvoerder zijn van de liquidatie van het Britse Imperium". Jammer is echter dat de AP-correspondent van héél dat debat maar een stukje vertelt.

Hij vertelt van de stekelige opmerking van Churchill „of men moet gaan èn moet betalen, of dat men alléén maar gaat?" Waarop natuurlijk een principieel antwoord kwam, doch waarbij Attlee weer terug gaf, door er op te wijzen, dat dit geven van autonomie volgens de Atlantische Brief is, die Churchill zelf maakte.

Het is natuurlijk voor Churchill heel gemakkelijk de distinctie te plaatsen: „Wens en mogelijkheid, mijnheer, blijft reëel, en ziet eerst of het mogelijk is". De quaestie of men de kosten moet betalen, was natuurlijk niet de „cardo quaestionis", niet de zaak waar het debat om draaide.

De gedachte van Willkie heeft wel opgang gemaakt in de wereld, en dat is begrijpelijk, daar er iets geboden wordt doch men overdrijft. Zo stond daar enige tijd geleden Lord Beveridge aan de Hogeschool van de Handel in Rotterdam te beweren, dat het niet goed is, dat nog enig volk over een ander volk de taak van koloniserende mogendheid oefent, dat moest men opdragen aan de Verenigde Landen. Het is toch wel duidelijk, dat dit idee wel helemaal ireëel is, de Verenigde Landen bestaan pas een jaartje en de zaak loopt daar nog stroef; laat dan landen, die met succes gekoloniseerd hebben maar rustig doorgaan, daar waar het nog nodig is. Te zien of het nodig is en in hoeverre, dat is een moeilijke quaestie; vraagt dat maar aan de Parlementaire Commissie......!?

Polen staat er niet goed voor, immers niet alléén Engeland is ontevreden over de gang van zaken daar, doch ook Noord-Amerika laat nu duidelijk blijken, dat het uit moet zijn, de rechten van den mens daar zo maar te kort te doen.

In de Verenigde Staten begint Marshall met een verrassing; het baantje, dat hij had in China, bemiddelaar, heft hij nu zelf op. Twee dingen zijn er mogelijk, misschien ziet hij in, dat het toch niets uithaalt, of misschien is hij zelf tegen een inmenging in de zaken van anderen binnenshuis.

Truman gaat ook eens op reis; hij zal in Maart niet naar Moskou gaan, maar naar Mexico. Waarom? Wel, dat zullen de kranten u nog wel eens vertellen. Voorlopig horen we alleen, dat het is om het nieuwe plan van President Aleman uit te helpen voeren, nl. de industrialisatie van de landbouw in Mexico. Mexico heeft het land, doch Noord-Amerika moet de machines leveren.

RAMADIER WINT WEDEROM.

De Franse Assemblée sprak zich niet een overweldigende meerderheid uit voor het bewind van Ramadier. De stemming over de motie van vertrouwen vond plaats na een rechtse aanval op de nieuwe coalitie regering, die betiteld werd als „impotent". Een van de voornaamste critici was René de Capitant, die liever een geheel socialistisch cabinet gezien had in plaats van een coalitie van communisten, socialisten en de M.R.P. (Parijs, (AP) 28.1).

COMMUNISTEN WINNEN IN BRAZILIË.

Nadat de verkiezingsuitslagen geen twijfel meer overlieten aan de uitkomst van de verkiezingen, maakte de communistische partij van Brazilië op officiële wijze de grootste Communistische overwinning van de geschiedenis bekend. Candidaten, die door de communisten gesteund werden voor verschillende voorname posten gekozen. De progressieve communistische candidaat Ademar Barros behaalde de overwinning voor het gouverneurschap van Sao Paolo. Twee andere communisten verwierven een zetel, het Nationale congres voor de staat Sao Paolo. In de gemeenteraden komen thans ook communisten, waar zij practijk zullen opdoen in de kunst van het regeren. De communistische partij zeide, dat deze overwinning een stap vooruit is in de richting van de democratie en een klap voor de reactie.

Geruchten als zou er door de andere partijen een uitgestrekt anti-communistisch front gevormd worden, werden ontkend door het uitvoerend-comité van de communistische partij. De partij zal bij de federale regering stappen nemen om te komen tot een onmiddellijke verlaging van de levenskosten en de inflatie.

De regering zal gereorganiseerd worden om de vele problemen op te lossen en tevens een waardige buitenlandse politiek te voeren (Rio de Janeiro, (AP) 28.1).

GIJZELAARS VRIJGELATEN

Het Joodse Agentschap deelde mede op de hoogte te zijn gebracht van de vrijlating te Tel-Aviv, van de ontvoerde rechter Wyndham. Van tevoren werd door de bladen bekend gemaakt dat de bankier Collins, die eveneens door de ondergrondse Joodse organisatie ontvoerd werd, in Jeruzalem losgelaten werd. De politie is naar de mannen op zoek (Jeruzalem, (AP) 28.1).

AVIANCA-VLIEGTUIG TERUGGEVONDEN.

Men heeft het verloren geraakte Avianca-vliegtuig gisteravond teruggevonden. Men had na het vertrek op 22 Januari niets meer van het vliegtuig vernomen. Het werd aangetroffen in de jungle bij de Magdalena-rivier. Al de zeventien passagiers waren bij de val gedood (Bogotá, (AP) 29.1).

millioen gulden per jaar zullen bedragen en een bedrag van 200 millioen gulden per jaar niet zullen te boven gaan.

De verwachting schijnt gewettigd, dat zij niet ver boven 150 millioen zullen liggen. Tegenover deze last staat een vermindering van de uitkeringen aan ouden van dagen door de organen van openbare armenzorg, welke vermindering ongeveer 20 millioen per jaar zal bedragen. Voorts komt hierbij het wegvallen van de tijdelijke bijslagen op renten krachtens de invaliditeitswet en de ouderdomswet 1919, voor zover deze worden genoten door 65-jarige en oudere personen, die voor de onderhavige ouderdomsvoorziening in aanmerking komen. Het bedrag van laatstbedoelde bijslagen kan op ongeveer 10 millioen gulden per jaar worden gesteld.

Wie wel, wie niet in aanmerking komen.

In overeenstemming met de gangbare opvatting omtrent de leeftijd, waarop een ouderdomspensioen behoort in te gaan heeft de regering gemeend de uitkering te moeten doen verstrekken bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd. Voor de uitkering komen alleen in aanmerking mannen en ongehuwde vrouwen. Daar als regel mag worden aangenomen, dat het levensonderhoud van de gehuwde vrouw bekostigd wordt uit de inkomsten van den man, wordt zij niet afzonderlijk voor een ouderdomsuitkering in aanmerking gebracht. De uitkering is voorts voorbehouden aan personen van Nederlandse nationaliteit. Artikel 4 opent echter de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur de voorziening ook van toepassing te doen zijn op vreemdelingen. Dit zou te zijner tijd gewenst kunnen zijn ten aanzien van onderdanen van een vreemde staat welke in die staat woonachtige Nederlanders op het punt van uitkeringen als de onderhavige op gelijke wijze behandelt als zijn eigen onderdanen.

Voor een ouderdomsuitkering komen niet in aanmerking:

a) degene die niet binnen het rijk zijn woonplaats heeft alsmede degene die niet gedurende een tijdvak van ten minste zes aan de dag van indiening der in artikel 4, eerste lid, bedoelde aanvraag onmiddellijk voorafgaande jaren onafgebroken binnen het rijk, Nederlands Indië, Suriname of Curaçao zijn woonplaats heeft gehad; degene, die tengevolge van oorlogsomstandigheden tijdelijk buiten het rijk, Nederlands Indië, Suriname of Curaçao heeft vertoefd, wordt voor de toepassing van de voorgaande zinsnede nochtans geacht gedurende die tijd binnen een dier gebiedsdelen zijn woonplaats te hebben gehad;

b) degene, die door het oefenen van zijn nering, ambacht of ander bedrijf of beroep als zelfstandige dan wel anderszins door het verrichten van arbeid in zijn levensonderhoud voorziet;

c) degene, wiens jaarlijks inkomen meer bedraagt dan het voor die groep van personen, waartoe hij behoort, genoemde bedrag; als jaarlijks inkomen van een gehuwden man wordt aangemerkt het totaal van de jaarlijkse inkomens van hemzelf en van zijn echtgenote;

d) degene, die, hoewel tot arbeid in staat, heeft nagelaten voor het bereiken van de 65-jarige leeftijd regelmatig in de behoeften van zich en zijn gezin te voorzien.

(N.R.Crt.)

organisator van het Keren Hayesod (Palestina Opbouw Fonds), Dr. Elihu Stone uit Boston, wederom een bezoek aan Curaçao zal brengen.

Zoals men zich zal herinneren, vertoefde Dr. Stone in April 1944 op ons eiland met het doel, belangstelling voor het werk van zijn organisatie te wekken. Zijn pogingen werden toen met veel succes bekroond.

Dr. Stone is kort geleden teruggekeerd uit Bazel, waar hij o.a. het Zionisten-Congres bijwoonde en belangrijke besprekingen met de Joodse leiders voerde. Hij komt dus met de nieuwste berichten omtrent het zo moeilijke Palestina-probleem en zal verder verslag kunnen uitbrengen omtrent de vreselijke toestand, waarin tich duizenden, nog steeds in kampen opgesloten, Europese Joden bevinden.

De heer Stone zal zowel in Curaçao als op Aruba een aantal voordrachten houden. Hieromtrent volgen nog nadere mededelingen.

DINER.

Gisteravond had er op het hotel Americano een diner plaats ter ere van de Amerikaanse brigadier generaal W. W. Bassel aangeboden door de consul van Amerika de heer Franklin, onder de gasten bevond zich ook Mevr. Kasteel-Balthussen.

PROGRAMMA PARLEMEITAIRE COMMISSIE.

Woensdag, 29 Januari: Ochtend: Besprekingen. Middag: Vrij. Avond: Vrij.

Donderdag, 30 Januari: 8.30 uur — 11 uur: Bezoek aan de Hendrik- en Wilhelminaschool, A.M.S., St. Martinusgesticht en St. Thomascollege, Willem de Zwijgerschool; 13.45 uur: Volkswoningbouw te Steenrijk en Dominguito; 14.30 uur: Weeshuis voor jongens te Scherpenheuvel; 15.30 uur: Weeshuis voor meisjes te St. Rosa; 19 uur: Diner Gouverneur Piscaderabaai Club.

We hopen, dat de Parlementaire Commissie nog even „door kan stoten" naar Brakkeput.

PERSBERICHT.

„Zondagavond heeft Ds. H. W. Eldermans zijn afscheidspreek in de Protestantse Kerk in het Fort Amsterdam gehouden. Namens Zijne Excellentie den Heer Gouverneur was aanwezig de Heer C. N. Winkel, lid van de Raad van Bestuur, vergezeld door Kapitein E. C. J. M. van de Laarschot, adjudant van den Gouverneur.

Gisterenochtend, 28 Januari 1947, heeft de Amerikaanse Brigadier-Generaal W. W. Bassell Jr. zijn opwachting gemaakt bij Zijne Excellentie den Heer Gouverneur van Curaçao. De Heer Bassell werd vergezeld door Kolonel G. W. Coolidge en de Amerikaanse Consul Generaal te dezer stede.

Bekendmaking.

I. Als prijs waartegen alle motorrijwielen in den Kleinhandel op het Eiland Aruba ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen:

a. Bij verkoop tegen contante betaling, den Kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 50%.

b. Bij verkoop anders dan tegen contante betaling, kan het gedeelte van den verkoopsprijs, dat 30 dagen na levering van het desbetreffend motorrijwiel onbetaald is, verhoogd worden met 7%, ter bestrijding van alle interesten en alle eventueele andere kosten.

II. Als prijs waartegen auto- en motorrijwiel-accumulatoren (z.g. „Batterijen") compleet en geladen, in den Kleinhandel ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen, den kostprijs van deze goederen vermeerderd met een winstmarge van maximaal 75% en dit totaal bedrag vermeerderd met de kosten van laden en/of vullen of bijvulen met accu-zuur.

III. Van genoemde auto- en/of Motorrijwiel-onderdeelen of benoodigdheden, den Kostprijs te vermeerderen met een winstmarge van 75% en van toepassing op onderstaande artikelen:

1. Achterbruggen
2. Assen (voor en achter)
3. Bumpers
4. Deuren
5. Drijfriemen (z.g. „Fanbelts")
6. In-en uitlaat-pijpen
7. Knalpotten (z.g. „mufflers")
8. Motorblok-koppen
9. Motorkappen
10. Radiateur-beschermers
11. Radiateuren
12. Spatschermen
13. Tree-Planken
14. Alle auto- en/of Motorrijwielonderdeelen en/of benoodigdheden welke voor consumenten op hun order bij de fabriek besteld zijn.

IV. Als prijs waartegen auto- en/of motorrijwielonderdeelen, voor zoover deze niet genoemd zijn onder de artikelen II en III van deze Beschikking en voor zoover den Kostprijs van deze artikelen meer bedraagt dan fls. 1.00 (een gulden) den Kostprijs van deze artikelen te vermeerderen met een winstmarge van maximaal 100%. Indien den kostprijs minder dan een gulden (fls. 1.00) bedraagt, dan de kostprijs te vermeerderen met maximaal 200%.

V. Te bepalen, dat deze Beschikking in werking treedt op den 21sten Januari 1947, op welk tijdstip alle voorafgaande prijsvaststellingen door den Gezaghebber van Aruba vervallen, voor zoover betreft de in deze beschikking genoemde artikelen.

De Gezaghebber van Aruba,

(w.g.) A. M. Schütte.

CURAÇAO

TOESTAND MGR VERRIET.

Gisteren arriveerde er een brief op Curaçao, waarin Mgr Verriet onze apostolisch Vicaris mededeelt, dat Hij niet slechts reeds zover is hersteld dat Hij enkele malen in de tuin van het klooster „Onder de bogen" mocht wandelen, doch dat Hij van plan is in de loop van de volgende maand per K. L. M. naar Curaçao terug te keren.

KSC.

Voorlopig programma.

Zondag 2 Februari 10 uur Stormvogels — Dosko (veld A). 10 uur Stormvogels Jr. — Vios Jr. (veld B).

4 Uur Neptunus — Ecuador.

POSTHUME HULDE AAN OMGEKOMEN CURAÇAOENAARS.

Gisterenavond om 18.30 uur vond ten huize van den Noord-amerikaansen Consul-Generaal, de Heer L. W. Franklin, op Pietermaai een korte plechtigheid plaats. De plechtigheid bestond uit het uitreiken van drie medailles aan de nabestaanden van Curaçaoënaars, die in de oorlog zijn omgekomen of vermist.

De medailles zijn uitgereikt aan Mej. Josephine Curiel, dochter van Joseph Curiel, die aan boord was van het ss. „Texas" dat op 30 Maart 1942 getorpedeerd werd. Mej. Victoria Escolastica Hernandez, zuster van Leon Hernandez, s.s. „Mariana", dat op 3 Maart 1942 vermist werd. Mevr. Reinita Cecilia, tante van Peter Cecilia, s.s. „Coana", dat op 8 December 1942 vermist werd.

DR. ELIHU STONE NAAR CURAÇAO.

Bij het bestuur van de „Curaçaose Palestina-Opbouw-Vereniging" is bericht ontvangen, dat de bekende rechtsgeleerde en

BEZOEK.

In de loop van de volgende maand zal Moeder Priorin Sebastiana algemeen overste van de congregatie der Zusters Dominicanessen, hier werkzaam op Aruba, Sint Maarten, St. Eustatius en Saba ons gebiedsdeel ter visitatie bezoeken.

NIEUWS VAN OVERAL

OORZAAK VLIEGONGELUK.

Viruly en Parmentier hebben een verklaring afgegeven, waarbij zij hun vertrouwen in de Dakota vliegtuigen bevestigen. Men komt met kracht op tegen het gerucht, als zou het vliegtuig te zwaar belast zijn.

Zo iets zou misdadig geweest zijn verklaarde de heer Plesman.

Een leerjongen 19 jaar oud zou zich niet herinneren de roerklem te hebben verwijderd. De roerklem is op 70 meter van het verongelukte vliegtuig gevonden, volgens een Deens blad.

CHINA.

Men bericht uit Washington, dat Noord-Amerika zich zal terugtrekken van het Comité waarvan Marshall zelf voorzitter was, op de vrede te bewerken in China (Washington, (AP) 29.1).

UIT LAKE SUCCESS.

Men meldde ons hedenmorgen uit Lake Success, dat volgens Noordamerikaanse bronnen de politiek van Marshall ten opzichte van de quaestie van de atomaire energie niet zal verschillen van die van Byrnes, evenmin zal men ten opzichte van het zg. ontwapeningsplan een ander standpunt gaan innemen. Voor wat de hoofdlijnen betreft blijft de politiek van de Verenigde Staten voor de twee punten hetzelfde (Lake Success, (AP) 29.1).

MAURICE SCHAUMAN.

De tegenwoordige Minister van Finaniciën in Frankrijk het lid van de M.R.P. beweging de heer Schauman was tijdens de oorlog bekend als „de stem van Frankrijk" voor de Londense radio.

Hij was één der eerste Franse soldaten die in Normandië bij de invasie voet aan land zette. Op zijn onlangs door Amerika gehouden rondreis liet hij goed de betekenis uitkomen van het feit, dat iemand als De Gaulle, leider van Frankrijk naar de Notre Dame ging tot het bijwonen van het plechtige dank Te Deum, dat er toen gezongen werd. „Er is veel veranderd in Frankrijk", vertelde hij, „nu men in ons Frankrijk, waar tientallen jaren een sterk anti-clericalisme heerste, priesters in verantwoordelijke posities geplaatst ziet". Hij liet uitkomen, dat de M.R.P. geen partij is die uitsluitend katholieken in haar gelederen opneemt, ook niet katholieken kunnen er lid van zijn. Hij liet — het was vóór de verkiezingen — als zijn opinie blijken, dat volgens hem rFankrijk nooit een communist tot President zal kiezen zolang de M.R.P. blijft bestaan. Men kan het de partij noemen van Christelijke democraten. Opvallend is dat mensen als Bidault en een Schauman zelf mannen zijn, die opgegroeid zijn in de katholieke jeugdbeweging.

Het is de enigste nieuwe partij, die tijdens de verzetsbeweging in Frankrijk als politieke partij naar boven is gekomen. Men vraagt zich nu niet meer af of de priesters in Frankrijk wel goede patriotten zijn, men weet het en men heeft het gezien. Naar men weet is de heer Schauman een man van slechts 35 jaren. Hij bezocht Cleveland en hield daar een conferentie over de betekenis van de M.R.P. waaraan we het bovenstaande ontlenen (ncwc).

NOVELLEN - PRIJSVRAAG

In December 1945 schreef de uitgeverij Nederlands Boekhuis te Tilburg een prijsvraag uit voor de beste novelle als inleiding voor de nieuwe novellenreeks De Zonnewijzer. De jury, bestaande uit Ed. Hoornik, Wouter Paap en Jac. Schreurs, M.S.C. heeft de eerste prijs (ƒ 1000 boven het honorarium) niet toegewezen, de tweede prijs (ƒ 500 aan Gabriël Gorris voor zijn novelle Palabroea, de witte uil van Hato, en de derde prijs (ƒ 250) aan Klaas de Wit voor Agapé, de liefde tot leven en dood.

ARUBA

AL WEER EEN KRANT.

Op Aruba is een nieuw blad verschenen onder de titel „The Voice of the Windward Islands" De publicatie is twee wekelijks, en gaat uit van een organisatie tot hulp aan de Bovenwinden. Het blad staat onder redactie van de heer E. Bell.

Curacao komt op het doek

Dominee Bos, die in dienst staat van Nederlands Volks Herstel vertoeft thans op Curaçao. In opdracht van den minister Drees van Sociale Zaken en met goedkeuring van minister Jonkman van de Overzeese Gebiedsdelen in de West gekomen, teneinde voorbereidingen te treffen tot het scheppen van filmen over de Nederlandse Eilanden in de West en Suriname.

„Goede films over Curaçao zijn niet slechts wenselijk in Nederland, maar zelfs dringende noodzaak. Het beeld wat de kinderen in Nederland op school krijgen van de West, is niet slechts „gering", doch „slecht" en „betreurenswaardig" te noemen, aldus de heer Bos.

Reeds zijn er door individuelen verscheidene pogingen gedaan om filmen over deze eilanden te maken, door geen van allen gelukten in deze.

„En hoe staat het met de financiën. Hoeveel heeft U minimaal nodig om te kunnen beginnen", vroegen wij den heer Bos.

„Nou, minimaal is er 1 ton nodig in Curaçaos Courant". Een Amerikaanse onderneming zal zeker het dubbele vragen. Van de regerings film-afdeling in Nederland hebben wij reeds een bedrag van 10.000 gulden ter beschikking als subsidie. In een vergadering met de Staten van Curaçao vroeg de Heer Bos om 50.000 gulden, welke bedrag de Staten aan den Gouverneur zullen verzoeken op de begroting te plaatsen.

Op Curaçao en andere eilanden zijn er commissies gevormd, die schetsen moeten maken van wat zij in de films zouden willen opnemen.

De Curaçaose Commissie bestaat uit de Heren: Mulders van de AMS als secretaris; Dr. Engels en Boskaljon voor de afdeling muziek; Pater Latour voor geschiedenis; Rabbijn Cardoze voor de Joodse gedeelte. Visser (van Henderson) en Essen voor de Olie en de Oversten Suermondt en van Dun voor de verdediging. Van de kamer van Koophandel zal er ook iemand benoemd worden. Vermoedelijk de Heer Beaujon.

Voor Aruba zorgt Hesling en voor Bonaire Gerharts. De Heer Plants heeft op zich genomen, om op de Bovenwinden een commissie te vormen die zich met dit werk zal bezig houden.

In Suriname staat de commissie onder de heren Mr. de Groot en van Bohemen resp. Directeur van de Sociale Zaken en inspecteur van het Onderwijs.

Zeer mogelijk is het dat de filmonderneming N. V. Profilty de hele onderneming op haar verantwoordelijk neemt. Dit betekend, dat zij voor montage, explotatie en distributie zorg zal dragen. De bedoeling is filmen van 35 en 16 mm. te maken van normale duur.

Verder ligt het ook in de bedoeling kleine filmpjes te maken van 20 a 30 minuten ja zelfs van 8 a 10 minuten die dan resp. gebruikt zullen worden als voorfilmpjes in de bioskopen van Nederland en als aanwijzingen in de lessen op de verschillende scholen, teneinde de leerlingen een betere kijk op de eilanden te geven. De filmen zullen kleurenfilmen worden met liefst Curaçaos muziek als achtergrond.

Het is de algemene wens van de medewerkers, dat de Heer Ds. Bos, die initiatiefnemer en tevens verwezenlijker van de plannen is, te behouden als algemene manager. Hedenavond vertrekt de Heer Bos naar Nederland om verslag uit te brengen.

GETROUWD

KASIMI SOEMANTA

met

GUILLERMINA F. LUCKERT

Curacao 29 Januari 1947

JONGETJE AANGEREDEN.

Eergisteren werd een schooljongen van 9 jaar, genaamd C. K. door een grote autobus van de militaire Cantine aangereden. Dit gebeurde toen de bus een zijstraat nabij het Sint Thomas College wou binnenrijden.

Het jongetje, dat vurig aan het spelen was, stak plotseling de weg over en kwam zodoende onder de wielen van de bus. Voor zover de politie kan mededelen ligt het fout niet bij den buschauffeur. Het kindje is inmiddels overleden. Onze deelneming aan de familie.

VERKEERS-ONGEVALLEN.

In de week van 20 t/m 26 Januari 1947: vond een aanrijding plaats op de weg naar Caracasbaai ter hoogte van de Politiewacht te Dominguito tussen een C.P.I.M. autobus en een huurauto. Beide motorrijtuigen werden licht beschadigd.

De bestuurder van de huurauto reed te dicht langs de stilstaande autobus waardoor een aanrijding volgde.

Een lichte aanrijding vond plaats op de Weg naar Welgelegen ter hoogte van Habaai tussen een autobus en een personenauto. Van de personenauto werden de beide linkerspatschermen beschadigd, van de autobus achterlicht en nummerplaats afgebroken.

De autobus stond stil. De bestuurder van de achteropkomende personenauto moest afremmen voor een tegenligger, doch slipte door het gladde wegdek.

Een lichte aanrijding vond plaats op de Salinja ter hoogte van La Lucha tussen een stilstaande personenauto en een andere personenauto. Beide auto's bekwamen lichte schade.

De bestuurder van de ene personenauto reed de stilstaande personenauto aan de linkerzijde voorbij, daarbij het linkerachterspatbord aanrijdende.

Een lichte aanrijding had plaats op de De Ruyterkade tussen een autobus en een motorrijwiel. Geringe schade.

De autobus niet voorzien van voldoende krachtig werkende remmen.

Een lichte aanrijding vond plaats op de De Ruyterkade ter hoogte van Van Grieken tussen een autobus en een personenauto.

Lichte materiële schade. Een onderzoek wordt ingesteld.

Een aanrijding vond plaats op Pitermaai tussen een jeep en een personenauto.

De bestuurder van de jeep reed tegen de achterzijde van de stilstaande personenauto daar hij deze niet tijdig genoeg had opgemerkt. Tevens te grote snelheid in verband met de omstandigheden.

Een lichte aanrijding had plaats in de Wolkstraat ter hoogte van Capriles tussen een motorvrachtrijtuig en een personenauto. Van de personenauto werd het linkervoorspatscherm ingedeukt.

De bestuurder van het motorvrachtrijtuig draaide te kort voor de stilstaande personenauto langs en daarbij het linkervoorspatscherm van de personenauto aanrijdende.

Een aanrijding vond plaats op de De Ruyterkade tussen twee personenauto's. Enige materiële schade.

De bestuurder van de ene personenauto wilde de andere voorrang verlenen. Hij zou toen hebben afgeremd doch zijn voet zou van het rempedaal zijn gegleden waardoor de auto doorschoot en een aanrijding volgde.

Een lichte aanrijding vond plaats op het Hendrikplein ter hoogte van de Synagoge tussen een personenauto en een dienstautobus. Van de dienst-autobus werd het linkervoorspatscherm licht ingedeukt.

De bestuurder van de personenauto verleende aan de van rechts komende dienstautobus geen voorrang.

Op de De Ruyterkade ter hoogte van de houthandel van Maduro had een aanrijding plaats tussen een autobus en een motorvrachtrijtuig. Van de autobus werd de voorzijde ernstig beschadigd.

Ondeugdelijke remmen van de autobus.

Een lichte aanrijding op de Salinja tussen een stilstaande personenauto en een vrachtauto. Van de personenauto werd het linkerachterspatscherm licht gedeukt.

De bestuurder van de vrachtauto reed de stilstaande personenauto voorbij op het moment dat uit tegenovergestelde richting een andere personenauto passeerde.

Een aanrijding vond plaats op Pietermaai ter hoogte van Roxy waarbij een drietal auto's was betrokken. Vrij ernstige materiële schade.

De auto's reden voort in een file. Toen deze file stopte reed de bestuurster van een der auto's tegen de voor haar rijdende auto aan en deze auto botste weer tegen de daarvóór rijdende auto.

Op de Weg naar Welgelegen reed een truck beladen met zand tegen een lichtpaal. De lichtpaal werd iets schuin gedrukt.

Voet- en handrem en stuurinrichting niet in orde.

In de Bredestraat (O.B.) werd een geparkeerde personenauto aangereden door een militaire truck. De truck reed na de aanrijding door. Van de personenauto werd het rechterachterspatscherm beschadigd. Een onderzoek wordt ingesteld.

Een aanrijding vond plaats op de Weg naar Sta. Rosa tussen een vrachtauto en een bakkersauto. Vrij ernstige schade.

De bestuurder van de vrachtauto wilde een rechts van de weg stilstaande auto voorbijrijden op het moment dat de bakkersauto van de tegenovergestelde richting uit naderde.

Op de weg naar Westpunt vond ter hoogte van Hamber een aanrijding plaats tussen een personenauto en een autobus. Beide auto's bekwamen materiële schade.

Een onderzoek wordt ingesteld.

In de Madurostraat vond een lichte aanrijding plaats tussen een personenauto en een ijscowagen. Van de ijscowagen werd het linkerwiel verbogen.

De bestuurder van de personenauto reed te dicht langs de stilstaande ijscowagen.

UIT ONS CARAÏBIË

NOGMAALS JOSE VASCONCELOS.

Het was gisteren voor de tweede maal dat de Mexicaanse philosooph de katheder beklom van de universiteit van Santo Domingo, om nadat hij eerst gesproken had over de Mexicaanse philosophie, die niet bestaat, nu te spreken over de zgn. coordineerde philosophie". Het blijkt, dat hierin Vasconcelos ook weer gelijk heel zijn leven een electicus is. Wat is nl. het geval? Dit systeem meent hij weer te kunnen schragen op teksten van Plato en ontleent het volkomen aan de moderne personalistische denker van Amerika de heer Whitehead. Vasconcelos, die naast zijn philosooph zijn ook practisch paedagoog wil wezen, (hij bezocht bij zijn bezoek aan Santo Domingo reeds tweemaal de scholen), kwam op tegen de tradionele dialectiek, waarin men de feiten niet verklaart waarin men slechts verhoudingen constateert, uitgebreidheid en getal, doch men ziet niet de eigenschappen, Het werkelijk heterogene ontsnapt aan de logica. Men moet om dat te kunnen beoordelen zoeken naar een ander denkcriterium een nieuwe maat, die men werkelijk meent gevonden te hebben in de aestetische critiek, die de eenheid ziet in de veelheid de eenheid in het rythme, de eenheid in de compositie, de eenheid in het harmonische, de eenheid in de samenklank, daarin vat men het heterogene samen in een eenheid, wat de logica nooit doet, en zo doende is de logica onvoldoende als niet alles omvattende, als niet alles voor ons bekend makende.

Deze coordinatie van het vele in de eenheid vindt men in de harmonieleer bij Plato zeker terug, in de leer over proportie waar de verschillende ongelijke delen een eenheid vinden. De moderne wetenschap ontdekte ook in de natuurwetenschappen dergelijke coordinerende eenheden als in de atoomtheorie, als in de golfgeluidstheorie enz. Deze eenheden vonden geen verklaring niet in het realisme van de straffe logica, noch in het intellectuele idealisme.

De idealisten werken trouwens vindt Vasconcelos met denkeenheden die niet bestaan.

Op het eind van deze ook weer luid toegejuichte rede, zette Vasconcelos nog eenmaal schools het systeem van Whitehead uitéén.

Het bezoek, dat uitging van universitaire kringen getuigd van de hoogheid van het intellectuele peil waarop men in Santo Domingo leeft. (l.n.)

PATER MOLENAAR.

Zijn betekenis voor de katholieke letterkunde.

Op 12 December 1886 werd M. Molenaar te Sneek in Friesland geboren. Men zou aan zijn werk misschien niet dadelijk zeggen, dat hij een Fries is, want er ligt een lieflijkheid over, een droomwaas, een charme van welluidendheid, die het oude gezegde schijnt te willen logenstraffen: Frisia non cantat. In al wat Pater Molenaar schrijft klinkt juist een melodieuze toon. Hij is onder de katholieke prozaschrijvers een der meest zangerige.

Ingetreden bij de Missionarissen van het Heilig Hart, woonde Pater Molenaar te Tilburg in het klooster aan de Bredase weg, dat in de volksmond de Rooie Harten heet, toen Dr. H. W. E. Moller zijn Katholieke Leergangen uit Den Bosch naar Tilburg overbracht. Ook Moller ging op de Bredase weg wonen. Al spoedig leerde hij Molenaar kennen, van wiens hand te Tilburg een poëtische schetsenbundel het licht zag onder de titel „In koele schaduw". Moller bewoog Molenaar, toe te treden tot de redactie van het maandblad Roeping. Tot de dag van heden bleef Pater Molenaar redacteur van dit orgaan, waarin hij regelmatig zijn beschouwende en verhalende bijdragen plaatst. Een zijner jongste artikelen behandelt de figuur van Arthur van Schendel en geeft den lezer te verstaan, hoe diep de invloed was, dien Pater Molenaar in zijn jeugd onderging bij de lectuur der Zwervers-boeken van den groten prozaschrijver.

„In koele schaduw" houdt die invloed niet geheel verborgen. Het bundeltje bevat fijne, mijmerende stukken in de trant der neo-romantiek. Tussen die stukken staat er echter aan, dat den lateren Molenaar duidelijk aankondigt. Het heet „Paulus" en geeft in korte trekken een karakterschets van den Apostel. Men vindt hier voor het eerst de bekwaamheid van den schrijver om zich zielkundig rekenschap te geven omtrent de indruk, dien de kennismaking met het leven van een heilige bij ons achterlaat.

Biezondere aantrekkingskracht onderging Pater Molenaar van de mystieke geschriften der heilige Gertrudis de Groote. Hij bezorgde een kleine bloemlezing uit haar werk bij Romen en Zonen en gaf vervolgens een sierlijke beschrijving van haar leven onder de titel „Gertruid van Helfta". Dit was zijn eerste heiligenleven. Later volgden biografieën van de heilige Mechtildis, van Charles de Foucault, van Gemma Galgani, van Peter Savelberg. Deze heiligenlevens onderscheiden zich in menig opzicht van de heiligenboeken, waaraan men gewend was. Ze leggen zich niet allereerst toe op chronologisch of historisch onderzoek, hoewel hun schrijver dit niet versmaadt. Veeleer trachten zij het zieleleven van de heilige bloot te leggen door middel van een beschouwend meeleven. Zij brengen het gemoed van den lezer zo nauw mogelijk in contact met het innerlijk van de beschrevenen. Het zijn biografische portretten, geschilderd in zachte, fresco-achtige tinten, sierlijk afgewerkt, fijn van stemming en toon, nauwgezet van gelijkenis.

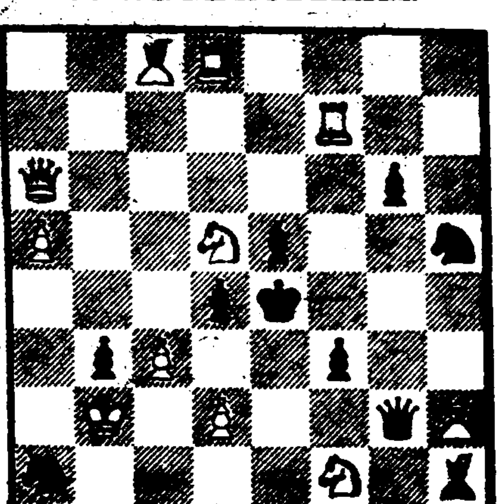
Behalve deze heilige levens, gaf Pater Molenaar nog een bundel schetsen uit, getiteld „Zoeklicht". Hierin verhult hij nu en dan fijntjes zijn critiek op hedendaagse toestanden en gewoonten. Hij is nooit scherp of agressief in zijn oordeel. Als Roeping-redacteur heeft hij leiding gegeven aantal van jongere talenten, zonder zich daarop te verheffen en zonder zich op de voorgrond te dringen. Te Sittard, waar hij thans aan het hoofd staat van de school voor maatschappelijk werk, leeft hij tamelijk teruggetrokken. Velen echter zijn hem om vele redenen dankbaar.

Nu Pater Molenaar zijn zestigste verjaardag viert, mag niet verzwegen worden, dat hij, behalve een vernieuwer van hagiografie in Nederland, een man van betekenis is in de ontwikkeling van de katholieke litteratuur in haar geheel. Op het ogenblik is het moeilijk, zijn geschriften in handen te krijgen. Laat ons hopen, dat zij spoedig worden herdrukt. Zij doen veel goed. Moge hun schrijver nog lang de gelegenheid krijgen tot het oefenen van zijn heilzame invloed.

A. V. Duinkerken.

Anton van Duinkerken.
(„De Tijd").

SCHAAKPROBLEEM.

Wit geeft mat in twee zetten.

Nederlands Indië

Verwoesting en Opbouw

Het gerechtvaardigd verlangen der Indische volken om zich zelf te kunnen regeren is, onder invloed van de chaos, die de wereldoorlog schiep, geworden tot een angstwekkende crisis.

Die crisis laat de missie in Nederlands-Indië niet onberoerd: integendeel!

Maar zij verontrust haar niet! De H. Kerk vormt den „nieuwen mens die naar Gods beeld is geschapen in ware gerechtigheid en heiligheid" (Eph. 4: 24). Dat betekent, dat zij zich niet beperkt tot het aanleren van enige godsdienstige waarheden en het voorhouden van enige zedelijke richtlijnen, die tesamen slechts van bijkomstige betekenis zijn: neen, zij richt zich op den gehelen mens en wil hem omvormen tot een gave en zelfstandige persoonlijkheid, met alle pichten en rechten die daaruit voortvloeien: want de genade neemt de natuur niet weg, maar volmaakt haar.

Dat kan de Kerk alleen bereiken als zij opgaat in het volk, en leeft uit het volk.

De „missie" is dan ook voor de Kerk iets tijdelijks, het begin van haar zending, de fundering van haar werk. Uit en door het volk moet de Kerk tot volle wasdom komen. Hoe zou dat kunnen, als niet allereerst de priesters uit dat volk zelf voortkomen?

Als de vorming van een eigen priesterschap hoopvol uitzicht biedt zal de Kerk niet worden verontrust door een gerechtvaardigd streven naar zelfstandigheid.

Is het wonder, dat men in deze spannende tijd met een zekere voorkeur antwoord zoekt op de vraag:

„Hoe staat het in Indië met de geestelijkheid uit het eigen volk".

En dan geven de berichten een antwoord dat bemoedigt.

De priesteropleiding in ons Indië is ternauwernood 30 jaren oud: zij kan nog niet omvangrijk zijn, want het aantal inheemse katholieken haalde in 1940 nog niet de 500.000. En toch behaalde zij bemoedigende successen, die voor de toekomst veel beloven, al schijnt het ook, dat de chaos, door de verwoestende oorlog achtergelaten, ook deze noodzakelijke behoefte van de groeiende Kerk van alle zijden belemmert.

Een kort overzicht zal dit optimisme verantwoorden.

De priesteropleiding in 1940.

Voor de oorlog bestonden er:

1. Op Java: onder leiding der Jezuïeten een klein-seminarie te Djocja met 100 inheemse seminaristen, en een groot-seminarie te Mertojoedan met 16 inheemse seminaristen. Deze twee opleidingsscholen verwisselden in 1941 van plaats. Daarenboven een noviciaat te Girisonta (Oengaran), en een scholasticaat te Jogja voor de Jezuïeten met 18 fraters.

Deze inrichtingen dienden voor de vicariaten van Java en Sumatra.

2. Op Celebes: te Kakaskasen bij Tomohon in het vicariaat van Manado een klein-seminarie met 41, en een groot-seminarie met 6 inheemsen, geleid door de Missionarissen van het H. Hart.

3. Op Nieuw-Guinea was een voorbereidend klein-seminarie, dat zijn discipelen, als zij voldoende gevormd waren, naar Celebes zond.

4. Op Borneo: een klein-seminarie onder leiding der Capucijnen, met 11 inheemse leerlingen.

5. Op Flores: onder leiding der Missionarissen van het Goddelijk Woord een klein-seminarie te Toda-Beloe met 94 seminaristen, een noviciaat en een groot-seminarie te Ledalero met 18 novicen en seminaristen.

Tesamen werden er dus 244 + 58 inheemsen opgeleid voor het priesterschap.

Het lot van deze instellingen en van hun bewoners onder de oorlog, vooral tijdens de Japanse bezetting van 1942 tot en met 1945, leert u het volgende overzicht.

Java.

Reeds in Mei 1942 werd het klein-seminarie gesloten: de seminaristen werden echter niet naar huis gezonden, doch op verschillende plaatsen in kleine groepen ondergebracht en zo konden zij op clandestiene wijze les van de missionarissen ontvangen. Toen in September 1943 alle Europese missionarissen werden geïnterneerd, bleven er slechts Javaanse priesters over om les te geven: en zij deden het goed.

Volgens de laatste gegevens telt het klein-seminarie na de oorlog nog 30 leerlingen, verdeeld over 6 klassen.

Het groot-seminarie in Djokjakarta moest in Januari 1942 ontruimd worden en werd toen ondergebracht in het Noviciaat van de Zusters van Onder de Bogen tot Juli 1944 toen de Japanse Gestapo beslag legde op dit gebouw, doch een ander flink gebouw, een internaat, ter beschikking stelde. Na de Japanse capitulatie werd door de nationalisten het Ignatius-College te Djocja aan het groot-seminarie toegewezen. In die paar regels liggen hele drama's opgesloten.

In September 1943 werd met de andere missionarissen ook de President van het groot-seminarie geïnterneerd: de Javaanse priester Th. S. Hardjawasita, in Januari 1943 priester gewijd, kreeg nu de leiding. Inlandse priesters hebben toen de zware taak vervuld les te geven op het seminarie en tegelijk de zielzorg in Djocja en omgeving waar te nemen.

Op die wijze heeft het seminarie door kunnen werken en in de oorlogsjaren dertien priesters afgeleverd, waarvan 2 door Mgr. P. Willekens S.J., apostolisch vicaris van Batavia, en 11 door Mgr. A. Soegijapranata S.J., apostolisch vicaris van Semarang gewijd zijn.

De twee door Mgr. Willekens gewijde priesters waren de Eerwaarde Heren J. Moningka van het Vicariaat Manado (Celebes) en Eus. Jamco van de Kei-eilanden, Vicariaat van Nederlands Nieuw Guinea, beiden beschermeling van ons Liefdewerk.

Onder de 11 priesters, door Mgr. Soegijapranata gewijd, behoorden zich de Eerw. Heren Simon en Wenceslaus Lengkong, eveneens van het Vicariaat Manado en Herbertus Voogdt van het Vicariaat Padang op Sumatra, alle drie beschermelingen van S.P.L.

Van de overige wijdelingen waren de Eerw. Heren A. Poerwadihardja, Dwidjasoesanta, Hardjawasita, Ignatius Harjadi, Richard Sandjaja, Stanislaus Achmadi Danoewidjaja en J. B. Hardjana Padmasepoetra eveneens beschermeling van S.P.L.

Na de capitulatie telde het groot-seminarie 20 theologanten en 11 philosophen.

Het Ignatius College te Djokjakarta, het Philosophicum der Jezuïeten op Java, is pas in September 1943 ontruimd moeten worden, doch twee jaar later, in September 1945, weer aan de Jezuïeten teruggegeven.

Het Stanislaus-college te Girisonta, het Noviciaat der Jezuïeten op Java, is reeds begin Maart 1942 naar Moesoek op de hellingen van de Merapi vertrokken, doch in Juli 1942 is men weer naar Girisonta teruggekeerd.

In Juli 1943 werd de Nederlandse Novicenmeester geïnterneerd en werd Pater Damianus Hardjasoewanda S.J. benoemd tot eerste Javaanse Novicenmeester, doch helaas, reeds in December 1943 bezweek hij aan een oude nierkwaal. Een van de Javaanse scholastieken, frater Sebastianus Hardparmaka S.J. heeft toen bij gebrek aan een priester het Noviciaat bestuurd, terwijl één van de Javaanse priesters, reeds overladen met werk door de zielzorg in verschillende plaatsen en staties, toch één keer per week naar het Noviciaat te Girisonta kwam om er de H. Mis te lezen en geestelijke leiding te geven.

Zodoende kon het Noviciaat worden voortgezet en konden zelfs nieuwe inheemse novicen worden aangenomen. Helaas werd in December 1943 het Noviciaat door extremistische nationalisten totaal geplunderd en de bewoners naar Magelang weggevoerd.

Het Vicariaat van Malang telde twee Javaanse Paters Carmelieten, doch één van hen, Pater Albertus Gondowerdojo O. Carm., oud-beschermeling S.P.L. is helaas tijdens de oorlog in de gevangenis overleden.

In het Vicariaat van Poerwokerto heeft de Javaanse Pater Th. R. Padmawidjaja M.S.C., het bestuur van het Vicariaat overgenomen, toen Mgr. Visser werd geïnterneerd.

In het Vicariaat Bandoeng is slechts één Kruisheer, een Indo, vrij van internering gebleven, doch hij moest zijn werkzaamheden beperken tot de stad Bandoeng en de naaste omgeving.

In het Vicariaat van Soerabaia heeft een pas gewijde priester, de eerw. Heer Petrus Can. Dwidjasoesanta (één van onze beschermelingen) het bestuur van het grote Vicariaat, waar in 1942 nog 30 priesters werkzaam waren, wegens de internering der missionarissen moeten overnemen: een jaar lang heeft hij alleen de last van de gehele zielzorg gedragen; toen kreeg hij één helper!

In het Vicariaat van Semarang is Mgr. A. Soegijapranata S.J., de Apostolisch Vicaris, op zijn post kunnen blijven en heeft op 26 Juli 1942, 12 Januari 1943 en begin 1944 in totaal 11 priesters kunnen wijden. Als hulp had hij één Javaansen Pater Jezuïet.

Tijdens de Japanse bezetting waren op Java 2 bisschoppen en 21 priesters werkzaam in de zielzorg, waarvan 1 inheemse bisschop en 17 inheemse priesters.

Van hen getuigde de missieoverste der Jezuïeten, Pater Jos. van Baal de 10e September 1945: „De Javanen, die vrij bleven, hebben de zaken zeer goed aan de gang gehouden; er is veel reden tot dankbaarheid".

Celebes.

Deze missie is wel zeer zwaar getroffen: het mooie nieuwe seminarie-complex te Kakaskasen (Tomohon), pas enkele jaren in gebruik, is door bomaanvallen totaal verwoest. Er is nog slechts een grote puinhoop over en alle meubelen, boeken, leermiddelen, enz. zijn weg. Niets is er meer over.

Nog erger is de schade toegebracht aan geest en hart van de seminaristen: toen in Januari 1942 alle missionarissen, ook de bisschop, geïnterneerd werden (welke internering, vier lange jaren zou duren), keerden de meeste seminaristen naar huis terug. Een gedeelte van hen bleef echter, doch werd bedwongen een landbouwcursus onder Japanse leiding te volgen in het seminarie en op de seminarieterreinen, want het seminarie werd tot landbouwschool omgevormd.

Van alle leerlingen heeft zich, na de terugkeer der missionarissen, slechts een drietal aangemeld om hun studie voort te zetten.

Een groot geluk is het geweest dat reeds in 1938 twee vergevorderde seminaristen, de gebroeders Simon en Wenceslaus Lengkong (beiden beschermelingen S.P.L.) voor de studie der theologie naar Java zijn gezonden: daar hebben zij hun studie kunnen voltooien en op 26 Juli 1942 uit de handen van den Javaansen bisschop Mgr. A. Soegijapranata van Semarang de heilige priesterwijding ontvangen. In de loop van 1944 konden beide priesters in de Minahassa terugkeren en hebben daar prachtig gewerkt.

In de loop van 1939 was de student J. Moningka voor zijn verdere studie naar Java gezonden en deze is 11 Januari 1944 door Mgr. P. Willekens van Batavia priester gewijd: hij was eerst werkzaam in Meester-Cornelis op Java, en is thans in Manado.

In het eerste jaar der interneringen, op 19 Augustus 1942 is in het kamp te Manado overleden de Zeereerw. Pater H. Cronen M.S.C., onzen lezers en leden welbekend als directeur van het klein-seminarie. Hij was de oprichter ervan en al die jaren de grote stuwkracht van deze veelbelovende priesterschool.

De priesteropleiding moet daar van voren af aan geheel nieuw worden opgebouwd: een buitengewoon moeilijke taak, daar de Candidaten gerequireerd moeten worden uit de onder de Japanse bezetting geestelijk verworden jeugd. Wij moeten de moed bewonderen van onze missionarissen, die weer vol ijver aan de slag gaan!

Nieuw-Guinea.

Uit deze missie, vooral zwaar getroffen door de moord op Mgr. J. Aerts M.S.C. en 13 medebroeders, zijn nog geen berichten binnengekomen over de seminaristen, die deze missie ook reeds telde: de gehele missie werd door de oorlog ontredderd.

Er was in Toeal een voorbereidend seminarie, waarvan de directeur Pater Fr. de Grijs M.S.C. tegelijk met Mgr. Aerts door de Jappen helaas vermoord is. Drie studenten waren zover gevorderd, dat zij in het grootseminarie van Tomohon op Celebes hun studie konden voortzetten, en vandaar zijn zij, met de studenten van Celebes zelf, naar Java vertrokken. Een van hen, Eusebius Jamco, beschermeling S.P.L., heeft op 21 December 1944 uit handen van Mgr. Willekens S.J. van Batavia de heilige priesterwijding ontvangen. Hij is dus de eerste Keieese priester! Na enige tijd bij Mgr. Willekens als Pastoor in Batavia werkzaam te zijn geweest, is hij thans werkzaam als priester op de Kei-eilanden.

Van de twee andere grootseminaristen zijn nog geen berichten ontvangen.

Vermoedelijk zal na de moord op de missionarissen, waaronder dan ook de directeur als slachtoffer behoort, het voorbereidend seminarie wel gesloten zijn en de jongens naar huis teruggekeerd, zodat ook in die missie de priester opleiding weer van voren af aan beginnen kan.

Borneo.

In deze zwarte missie onder de Dajakkers, de oude koppensnellers, was reeds een kleinseminarie geopend, dat volgens de laatste gegevens een twaaftal eerlingen telde, waarvan er 7 tot het Vicariaat Pontianak en 5 tot de Prefectuur Bandjermasin behoorden.

Toen in 1941 ook de missionarissen van Borneo geïnterneerd werden, kwam het seminarie zonder leiding en moest gesloten worden. De studenten zijn toen naar Flores gezonden om te trachten daar hun studie voort te zetten.

Dat zij daar goede vorderingen gemaakt hebben, wordt wel bewezen door het feit dat de eerste Dajakker (van de oude koppensnellers) op 16 September 1945 door Mgr. Leven S.V.D. tot priester is gewijd: het is Aloysius Ding, behorende tot het Vicariaat Pontianak en beschermeling van de parochie Heeten (Ov.).

Bovendien zijn twee Dajakse studenten tot de philosophie gevorderd.

Onze oud-beschermeling, de eerste en enige Chinese priester op Borneo, Pater Pacificus Bong O.M.-Cap., reeds in 1934 priester gewijd, heeft bijna de gehele duur der bezetting de zielzorg kunnen oefenen, vooral in de oudste Chinese parochie Singkawang. Toen de Jappen in 1944 een zware vervolging van de Chinezen op de W.K. van Borneo organiseerden, is ook Pater Bong in de gevangenis geraakt, doch na een half jaar er weer behouden uitgekomen.

Hij heeft thans een Chinesen medewerker: Pater Deodatus Li, die in Nederland opgeleid, in Juni naar zijn Vicariaat is vertrokken. Ook deze is een beschermeling van ons Liefdewerk.

Flores.

Bij de landing van de Jappen in Mei 1942 trad ook voor de Flores-missie de verschrikkelijke oorlogstoestand in. Al spoedig volgde de internering van alle missionarissen, ook van de Paters van het seminarie, zodat de seminaristen helemaal alleen over bleven: 22 dagen zijn zij geheel alleen geweest, zonder leraren, zonder geestelijke leiding, zonder H. Mis, enz. Toen heeft Mgr. Leven zelf, die vrij gebleven was, een reis gemaakt naar de verlaten hoofdstaties van het Westelijk gedeelte van Flores en daarbij ook Toda-Beloe bezocht.

Na veel bemoeiingen mocht de directeur van het seminarie weer naar zijn leerlingen terug, alwaar hij op 19 Juli met groot gejuich ontvangen is. De missie dankte dit alles aan de tussenkomst van Mgr. Yamaguchi, een Japansen bisschop, die door den Apostolisch Delegaat van Japan met Mgr. Oswikara S.J. naar Nederlands-Indië was gezonden, om voor de missies te redden wat te redden was, en tot aan de nederlaag van Japan daar echt priesterlijke hulp heeft geboden.

In datzelfde jaar, op 15 Augustus 1942, zijn de twee theologanten, die drie jaren theologie gestudeerd hadden, door Mgr. Leven priester gewijd, waardoor het aantal Florinese priesters op 4 gebracht werd (de twee eersten zijn reeds in Januari 1941 gewijd). De beide jonge priesters waren Jan Bala en Rufinus Pedrico, beiden beschermeling S.P.L.

De overige groot-seminaristen werden belast met het lesgeven op het klein-seminarie; zelfs moest een student, die de philosophie afhad, aan een mede-student les in de philosophie geven! In dat eerste schooljaar tijdens de bezetting stond feitelijk de hogere studie geheel stil, maar dank zij de theologanten-leraren kon het klein-seminarie doorgaan. Er mocht echter geen Hollands en geen Engels geleerd worden, wel Duits. Dat neemt echter niet weg dat er tijdens de bezettingsjaren zonder officiële Nederlandse lessen toch nog heel wat Nederlands geleerd is.

In het tweede schooljaar 1943/1944 zijn ook de hogere studies weer gedeeltelijk hervat. Vier studenten die de philosophie af hadden, begonnen met de theologie en vijf fraters novicen S.V.D., die 15 Augustus 1943 hun eerste geloften hadden gedaan, begonnen met de philosophie: alle 9 onder leiding van Pater-directeur, die gelukkig in December 1943 hulp kreeg van Pater Adrianus Conterius S.V.D., die juist priester gewijd was.

Op 11 October 1943 overval en huiszoeking door de Jappen: fototoestellen, kijkers en andere waardevolle voorwerpen worden in beslag genomen. Ze vinden o.a. een foto, waarop een seminarist voor een microfoon staat (dezelfde foto staat afgedrukt in ons vlugschrift no. 30 van Mei 1936) en dat was natuurlijk heel erg verdacht! De directeur werd dan ook gevankelijk weggevoerd, doch dank zij de bemiddeling van den Japansen bisschop is hij weer vrij gekomen, doch pas op 10 November daarop in zijn seminarie terug kunnen keren. Het klein-seminarie was gewoon doorgegaan, doch de hogere studie had weer een maand stilgestaan.

Ook de Florinese Pastoor Jan Bala, de enige Pastoor in een gebied met 80.000 christenen, werd gearresteerd, doch gelukkig na verloop van tijd weer vrijgelaten.

Een merkwaardig geval deed zich voor, doordat een oud-seminarist, die reeds een paar jaar theologie gestudeerd had en toen in de wereld teruggekeerd, zich weer aanmeldde: hij wilde toch gaarne priester worden. Omdat zijn degelijkheid boven alle twijfel verheven was en hij zich als bestuursambtenaar zeer goed gedragen had, kreeg hij toestemming zijn studies weer op te vatten en na een degelijke voorbereiding is hij op 16 Juni 1944 door Mgr. Leven priester gewijd en wel in tegenstelling tot de overige priesters tot seculier priester, waardoor hij de eerste Florinese seculiere priester is. Flores telde toen 6 Inlandse priesters!

In het schooljaar 1944-'45 is er weer wijziging gekomen in het leraencorps, daar de drie studenten, die reeds twee jaren lesgegeven hadden en hun eigen opleiding hadden onderbroken, werden afgelost door anderen; de afgelosten konden hun theologische studie voortzetten: er waren nu 7 theologanten en 11 philosophen.

THOMAS TIEN
Eerste inlandse kardinaal in het Oosten.

Het noviciaat S.V.D. te Leda, dat 5 novicii clerici en 5 inheemse broeders novicen telde en tijdelijk bij de zusters was ondergebracht, moest weer verhuizen: ook de novicen namen hun intrek in Todabeloe, zodat tenslotte het klein-seminarie, het groot-seminarie en het noviciaat op één plaats bijeen waren.

Doordat het hun in de oorlog niet goed ging, werden de Jappen steeds zenuwachtiger en achterdochtiger; geregeld hadden huiszoekingen, ondervragingen plaats: Pater Adrianus zou het hoofd van een geheim pro-Nederlands complot zijn enz. Gelukkig vond men steeds niets, doch einde Juni 1945 kwam toch weer de ontstellende mededeling dat al het Europees missie-personeel, ook Mgr. Leven, geïnterneerd werden. Op verzoek en aandrang van den Japansen bisschop zou de internering in Todabeloe geschieden en kon zo het bestaan van het seminarie gered worden.

In die tijd heeft de Japanse bisschop aan Mgr. Leven de raad gegeven om de zeven theologanten, die nu reeds twee jaren theologie gehad hadden, spoedig priester te wijden, omdat er nog erger dingen zouden kunnen gebeuren en omdat er nu weer door de internering nog veel meer tekort aan missiepersoneel was.

De theologanten kregen een intensieve voorbereiding van een paar maanden: 15 Augustus werden zij subdiaken, 30 Augustus diaken en 16 September 1945 door Mgr. Leven priester gewijd (onder hen was Aloysius Ding van Borneo). Dat was een glorie-tijd voor het seminarie: 3½ jaar geleden werden de twee eerste inlandse priesters gewijd, en nu waren er reeds 13!

Ook al was de oorlog intussen geëindigd, de jonge priesters waren hard nodig voor de zielzorg, want het heeft nog een heel lange tijd geduurd alvorens de weggevoerde missionarissen weer op hun standplaatsen konden terugkeren. En al die tijd hebben deze jonge priesters hun plaats moeten innemen, zij zijn in de zielzorg werkzaam geweest: ieder van hen heeft vele duizenden biechten gehoord, honderden doopsels toegediend, tientallen huwelijken ingezegend enz. Ook voor hen had Mgr. Leven grote lof.

Op waarlijk wonderbare wijze is het grote gebouwencomplex voor de priesteropleiding voor verwoesting, plundering enz. gespaard gebleven en is in de bezettingsjaren de priesteropleiding door kunnen gaan.

Tenslotte zij nog vermeld, dat het groot-seminarie thans 22 leerlingen telt, het klein-seminarie 111 leerlingen, terwijl er nog 18 novicen S.V.D. zijn.

Besluit.

Als wij de bovengenoemde getallen bijeentellen, komen wij tot het volgende overzicht van de stand der priesteropleiding na de oorlog:

1) Java: verspreid over verschillende plaatsen 30 seminaristen; groot-seminarie 31 seminaristen.

2) Celebes: begon weer in de vroegere gebouwen te Woloan met 6 seminaristen.

3) Nieuw Guinea: hier is alles verwoest en kan nog niet worden herbegonnen.

4) Borneo: berichtte nog niets over de hervatting der seminarie-opleiding.

5) Flores: klein-seminarie met 111 leerlingen; groot-seminarie met 22 seminaristen.

Totaal 200 seminaristen.

De veelbelovende seminarie-opleiding is dus niet onbeschadigd uit de oorlog te voorschijn gekomen, maar...... zij is het voorwerp geweest van de allerhoogste zorg en dat waarborgt onder Gods Zegen een heerlijke opbloei.

De inheemse priesterschap in Indonesië.

Van de inheemse priesters, die thans in de bediening zijn, kan het volgende overzicht worden opgemaakt:

Daar de 16 (19-3 overledenen) inheemse priesters, die in Nederland gewijd werden, thans naar Indonesië vertrokken zijn of binnenkort zullen vertrekken, brachten de oorlogsjaren het aantal inlandse priesters van 17 op 54; het aantal werd dus meer dan verdrievoudigd.

Onder de heldhaftige daden en besluiten, waardoor de Apostolische Vicarius van Batavia, Mgr. P. Willekens S.J. in deze rampjaren heeft uitgeblonken en zich een zegen en een steun voor kerk en vaderland heeft getoond (God zij daarvoor onze dank) is zeker niet het minst vruchtbaar gebleken zijn ver-ziende beslissing. „De priesteropleiding moet in ieder geval doorgaan, ook al zou het missioneringswerk geheel stil komen te liggen."

Zijn medebroeder in het episcopaat, Mgr. H. Leven S.V.D. van Flores, heeft dezelfde gedragslijn gevolgd, en zó hebben die jaren van allerhoogste druk de vruchten van de jaren van welvaart doen rijpen.

Tijdens de oorlog bleef hun arbeidsveld, met uitzondering van p. Pacificus O.M. Cap. op Borneo, en p. Boen saeculier priester op Bangka, beperkt tot Java en Flores; na de oorlog zijn allen geleidelijk naar hun oorspronkelijke missies teruggekeerd, zodat thans in de grote Nederlandse missiegebieden ten minste één zoon van het eigen volk als Gods priester arbeidt.

De 27e September 1945, toen de oorlog was afgelopen, maar de materiële en geestelijke ruïnes luide getuigden van een verwoesting, die een totale vernieling nabij kwam, sprak Mgr. Soegijapranata S.J. tot zijn inheemse priesters (Claverbond 1946 pag. 20): „Voor de oorlog werd er door onze missionarissen hard en met liefde gewerkt. Maar er ontbrak nog iets, en dat was het lijden. Welnu het lijden is ons thans gegeven, en met dit lijden als basis zal onze missie wederom verrijzen."

Dit woord van wonderbaar Godsvertrouwen bemoedigt ook ons.

Voor deze zwaarbeproefde, maar rijk gezegende missiën moeten onze gebeden en offers veel bijdragen, om de hoop der toekomst, de eigen inheemse geestelijkheid, te doen toenemen in aantal en in vroomheid, en de rampen van de oorlog in zegen te doen verkeren.

„Uw eigen zonen, Indië, zullen U het Evangelie verkondigen". Gij hebt getoond, dat gij het kunt!

Voorschoten, O. L. Vrouw van de Carmel 1946.

Th. M. P. Bekkers,
Nationaal Directeur.